

LYS - 3 TÜRK (Dili ve) EDEBİYATI TESTİ

1. Dilin işlevleriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Öğreticilik amacının öncelikli olarak hedeflendiği bir metinde dilin göndergesel işlevi kullanılır.
- B) Öyküleyici anlatıma sahip bir parçada emir anlamlı bir cümle, dilin alıcıyı harekete geçirme işleviyle oluşturulur.
- C) Duygu ve düşüncelerin çağrışıma dayalı bir metin örgüsü içinde verilmesi dilin şiirsel işlevidir.
- D) Bilimsel metinlerde bilgi doğrudan, tarihi metinlerde dolaylı yoldan aktarılır, bu sebeple tarihi metinlerde heyecana bağlı işlev kullanılır.
- E) Bazı cümleler iletişimin en büyük unsuru olan dile ilgili bilgilendirici açıklamalar içerebilir, bu açıklamalar dil ötesi işlevle sağlanır.

2. Sanatsal metinlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sözcükler çoğunlukla alışılmış kalıpların ve anlamlarının dışından kullanılır.
- B) Sanat yapma kaygısı baskın olarak hissedilir.
- C) Gerçekler sanatçıların bakış açısıyla yeni bir biçim kazanır.
- D) Doğrudan bilgi verme amacı güdülmeyen, bilgi çağrışıma dayalı bir biçimde verilir.
- E) Tartışmacı anlatım unsurlarına sıkça başvurulur.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yaşanabilir gerçeklik ön plandadır?

- A) Çok güzeller sevdim, hâlâ gönlüm sendedir
- B) Garip bir kuştü gönlüm, saçının teline konu
- C) Gözyaşları dökülür gönlümden sonbaharda
- D) Altın taslar içinde, meyveler köpük köpük
- E) Bu eller benim, bu eller cennetten kovuldular

4. Eklemeli dillerde hiç değişmeden sabit kalan, tek veya çok heceli kökler ile bunlara eklenen çeşitli ekler vardır. Sözcük köklerinin başına veya sonuna eklenen ekler anlam ve görev değişikliği yapar. Çekim ekleri köklere geçici görev yüklemek üzere getirilen eklerdir. Yapım ekleri ise, köklere sürekli görev yüklemek için getirilen eklerdir. Türkçede ön ekleme görülmez, bu yüzden Türkçe --- bir dildir.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) sondan eklemeli
- B) zengin kök sistemine sahip
- C) Arapçayla akraba
- D) Latin alfabesine yakın
- E) çekimli

5.

Sunum, tartışma, panel gibi sözlü anlatımlarda konuşmacılar bozuk cümlelerden sakınmaya çalışır. Özellikle konuya ve konuşmanın seviyesine uygun bir söyleyiş benimsenir. Bilimsel bir konu açıklanırken siyasi bir nutuk verir gibi konuşulması uygun değildir.

Bu parçada sözlü anlatımlarla ilgili aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmıştır?

- A) Bilgili olma
B) Ses tonu
C) Konuya hazırlık yapma
D) Giyim kuşam
E) Diksiyon

6.

Bendim kapındaki bayrak
Bendim bahçedeki toprak
Yüreğimi yaprak yaprak
Huzuruna seren bendim

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Mecazlı bir söyleyişe başvurulmuştur.
B) Tüm sözcükler temel anlamlarıyla kullanılmıştır.
C) Kurmaca bir metin değildir.
D) Dil, heyecana bağlı işleviyle kullanılmıştır.
E) Üreticisi belli olmadığı için anonimdir.

7.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde şair, nesnel gerçekliği değiştirmeden anlatmıştır?

- A) Beni beklemeyin o bir hevesti
Gelemem aynalar yolumu kesti
B) Gamlı yolumuzda çağlayan o su
Göğsünde bir sarı ay yıkanırdı
C) Bana çiçek gönderme mektup yaz
Çocuklar mutlu büyüsün biraz
D) Düşen bir öpüştür yanaklarından
Mor akasyalarda ürperen seher
E) Güneşin batmasına yakın saatlerde
Yıkanırdı gölgesi kuytu bir dereye

8.

Dağlar başın kar aldı
Gül etrafın har aldı
Ecele borçlu kaldım
Bir canım var yâr aldı

Bu nazım biçimi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk şiiri geleneği örneğidir.
B) Kafiye düzeni "aaxa" şeklindedir.
C) Tam kafiye ve redif vardır.
D) Mecazlı söyleyiş söz konusudur.
E) Aruz ölçüsüyle söylenmiştir.

9.

Aşağıdakilerin hangisinde redif **yoktur**?

- A) Ne şair yaş döker, ne âşık ağlar
Tarihe karıştı eski sevdalar
- B) Benim çektiğimi kimler çeker
Gözlerim kanlı yaş döker
- C) Güle kıymet verilmezdi
Bu aşk bende dirilmezdi
- D) Yücede yaptım kalayı
Yüzünden çektim belâyı
- E) Gül budanmış dal dal olmuş
Siyah zülfün tel tel olmuş

10.

Ben Antepli'yem, Şahin'em ağam
Mavzer omzumda yük.
Ben yumruğumla dövüşeceğim
Yumruklarım memleket kadar büyük!

Yukarıdaki parça aşağıdaki şiir türlerinden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Lirik şiir B) Satirik şiir C) Pastoral şiir
D) Epik şiir E) Didaktik şiir

11.

Divan edebiyatı nazım şekillerindedir. Uzunluğu genellikle 33 ila 99 beyit arasında değişir. Kafiye düzeni aa / xa / xa / ... şeklindedir. Daha çok bir övgü türü olarak bilinen bu şiirler konusuna göre naat, münacat, tevhit, mersiye gibi isimler alır.

Yukarıda sözü edilen nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Murabba B) Methiye C) İlahî
D) Kaside E) Mesnevi

12.

Yazarları ve yapıtları hakkındaki yargılarında nesnel davranmak zorundadır, kestirmeciliğe, kesinlemelere yanaşmaz. Yazın alanında arkadaşlık ve dostluğu ikinci plânda bırakır. Görevlerinden biri de bir sanat eserini okuyucusunun anlayabileceği bir dille ona tanıtmaktır.

Parçada sözü edilen edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anı B) Fıkra C) Eleştiri
D) Biyografi E) Deneme

13.

Düşen yapraklarının arkasından çırpınan
Bir dal gibi bakarım dünkü şiirlerime

Yukarıdaki dizelerde, şair duygularını imgeler yoluyla dile getirmiştir.

Buna göre, dizelerdeki en belirgin imgenin nasıl oluşturulduğu söylenebilir?

- A) Aralarında benzerlik ilişkisi olan iki şeyden, zayıf olanı kuvvetli olana benzeterek
- B) Bildiği bir gerçekliği bilmiyormuş gibi anlatarak
- C) Geçmişte yaşanmış, herkesçe bilinen önemli bir olayı hatırlatarak
- D) Birbiriyle ilgili sözcükleri bir arada kullanarak
- E) Bir gerçeği, olduğundan fazla göstererek

14.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde bir imge yoktur?

- A) Her akşam dolaşırdım ben bu sahilde
- B) Beşikte dağılan bir dumandır yalnızlık
- C) Yılda bir kere çıldırır ağaçlar sevincinden
- D) Gözlerimizde ölesiye bir boşluk vardı
- E) Şimdi beyninde koca bir duvar örülü

15.

I. Türk edebiyatının ve tarihinin yazılı ilk önemli yerli kaynağıdır.

II. Yazıtlarda Budizm'in Türkler üzerindeki etkisinden söz edilmektedir.

III. Kül Tigin, Bilge Kağan ve Vezir Tonyukuk adına dikilmiştir.

IV. İlk defa, 1893'te Danimarkalı bilgin Thomsen tarafından okunmuştur.

V. Yazıtlarda katıksız bir Türkçe kullanılmıştır.

Yukarıdakilerden hangisi Göktürk Yazıtları'nın özelliklerinden biri değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16.

Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) İlk Türk destanları, Uygur Türkleri tarafından verilmiştir.
- B) Türeyiş, Göç, Bozkurt destanları, millî destanlardır.
- C) Destan dönemi Türk dili yabancı etkilerden uzaktır.
- D) Destan dönemi Türk şiirinde genellikle yarım kafiye kullanılmıştır.
- E) Şaman, Ozan, Baksı, Kam gibi kişiler hem şair, hem de din adamıdır.

17. Bütün ilhamını aşktan alan şâirin işlediği diğer konular da bu eksen etrafında dönmüştür. Aşkın sefasından çok cefasından, ıstırabından mutluluk duyar. İnsanı aşktan ilahî aşka yükselen bu duyguyu bir mesnevisinde dile getirir. Oldukça sade bir dili olan şâirin en güçlü şiirleri gazelleridir. Arapça, Farsça ve Türkçe birer divanı bulunan şâirin pek çok eseri içinde en önemlilerinden biri de manzum bir mektup olan Şikâyetname'dir. Eserde nükteci, eleştirici kişiliğini ve ince zekasını göstermiştir.

Yukarıda sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Paşa
B) Süleyman Çelebi
C) Necatî
D) Nedim
E) Fuzûlî

18. Aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Dini ve ahlâkî bir eser olan Atebet'ül Hakayık'ın yazarı Edip Ahmet'tir.
B) Kaşgarlı Mahmut, Divan-ı Lugal'it Türk'ü Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazmıştır.
C) İlk Türk mutasavvıfı olan Ahmet Yesevî şiirlerini Divan-ı Hikmet'te toplamıştır.
D) Ali Şir Nevai, Mesnevi adlı eserinde tasavvuf düşüncesini işlemiştir.
E) Babür Şah, Babürnâme adlı eserinde hayatını ve hatıralarını anlatmıştır.

19. I. Anlaşılır ve sade bir dil kullanılması
II. Somut konuların işlenmesi

- III. Birtakım kalıplaşmış mazmunlara yer verilmesi
IV. Çoğunlukla cinası ve yarım kafiye kullanması
V. Şiirlerin bir saz eşliğinde söylenmesi

Yukarıdakilerden hangisi divan ve halk şiirinin ortak özelliğidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. Gene bahar oldu açıldı güller

Figana başladı dalda bülbüller

Başka bir hâl olup açtı sümbüller

Aşıkların del'olduğu zamandır.

Bu dördlük aşağıdaki halk edebiyatı nazım türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Semaî B) Güzelleme C) Varsağı
D) Türkü E) Koçaklama

21.

Bir halk tiyatrosu olan bu türde, değişik tipler aynı oyuncu tarafından taklit edilir. Sahne yoktur. Herhangi bir açık alan sahne gibi kullanılır. Oyuncu anlamlı ve mizahî sözlerle seyircileri hem güldürür hem düşündürür.

Parçada sözü edilen geleneksel Türk tiyatrosu, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karagöz
B) Köy oyunu
C) Meddah
D) Orta oyunu
E) Pandomim

22.

---, şiirlerinde halkın kullandığı deyimleri, sözcükleri ve atasözlerini kullanarak toplumla bütünleşmiştir. Her halk şairi gibi çeşitli konularda şiir yazmıştır. Bu konular arasında, ölüm, özlem, tabiat, ayrılık, taşlama, gurbet duygusu sayılabilir. Özellikle aşk konusunu işleyerek yaşama sevincini yansıtmıştır. Onun şiirlerinde insanla doğa iç içedir ve kaynaşmıştır. XVII. yüzyılda Çukurova bölgesinde yaşadığı sanılmaktadır.

Parçadaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Dadaloğlu
B) Karacaoğlan
C) Koroğlu
D) Aşık Ömer
E) Emrah

23.

Yazarın yolculuk notlarını topladığı on ciltlik eseri, divan edebiyatının en büyük gezi eseridir. Yazar bu eserini, divan edebiyatı yazarlarında gördüğümüz özentili bir dille değil, sürükleyici, sade, samimi bir dille yazmış, hele konuşmalarında çağının halk dilini olduğu gibi vermeyi başarmıştır. Musikiye, yazıya, güzel sanatların her çeşidine, devrindeki sporların her türüsüne meraklı olan yazar, gittiği yerleri, başından geçenleri nükteci bir dil, biraz abartmalı, gözlem ve buluşları kuvvetli ve usta bir romancı gibi anlatmıştır.

Yukarıda anlatılan divan edebiyatı yazarı ve eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sinan Paşa - Tazarrunâme
B) Evliya Çelebi - Seyahatnâme
C) Katip Çelebi - Cihannüma
D) Seydi Ali Reis - Mir'atü'l Memâlik
E) Yazıcıoğlu Ahmet - Envarü'l Âşıkın

24.

XIX. yüzyıl yeni bir dönemeçtir toplumsal yapımız için. Batı uygarlığının temel kurum ve kuruluşlarını Osmanlı devlet düzenine uyarlama girişimlerinin hızlandığı bir dönem olmuştur. Batılılaşma süreci içine girmiştir ya da böyle bir yönsemenin sınımasına tutulmuştur toplumumuz. Gerçekte bu yönelim ve yönsemenin türlü nedenleri vardır. Onları burada tartışacak değiliz. Ancak Batılılaşma süreci yazında da kendine özgü aşamalar yaratmıştır.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi parçada belirtilen etkilenmenin dışında kalmıştır?

- A) Şinasi
B) Ziya Paşa
C) Recaizade Mahmut Ekrem
D) Şeyh Galip
E) Tevfik Fikret

25.

Aşağıdakilerden hangisi, Tanzimatçıların edebiyatımıza getirdiği yeniliklerden biri değildir?

- A) Şairlerin, siyasi görüşlerini uzun mesnevilerde detaylı olarak işlemeleri
- B) Tiyatro türünde ilk örneklerin verilmesi ve bunların sahnelenmesi
- C) Divan edebiyatı nazım şekilleriyle toplumsal konuların işlenmesi
- D) Şiirde kişisel acıların ve sevinçlerin de işlenmesi
- E) Eserlerde soyut güzellikler yerine somut gerçeklerin dile getirilmesi

26.

Tanzimat yazınının bu belirleyici nitelikleriyle o dönemin toplumsal yapısı arasında sıkı bir özdeşlik vardır. Şöyle ki Tanzimat yazar ve ozanları eskiye saldırmalarına, tümüyle onu yadsımalarına karşın eskiden de kopamamışlardır. Eski ile yeni, yan yana görünmeye başlamıştır bu yüzden. İkilik, kurumlarda ikileşme, toplumsal yapıdan gelmektedir aslında. Eski kuruluşlarla yenileri yan yanadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılan durumun bir sonucu değildir?

- A) Şairler, yeni şiirler yazmakla birlikte divan şiiri de yazmayı sürdürmüşlerdir.
- B) Aruz vezniyle birlikte hece vezni de kullanılmıştır.
- C) Divan edebiyatı nazım şekilleriyle yeni düşünceler anlatılmıştır.
- D) Dili sadeleştirme çabası sürerken divan edebiyatının kalıplaşmış ifadeleri de kullanılmıştır.
- E) Şair ve yazarlar edebiyatımızda eskiden olmayan yeni edebî türleri denemişlerdir.

27.

Hayatı ve düşünce dünyası ikilemlerle doludur. Şiir ve İnşa makalesinde savunduğu düşüncelerini,

Harabat önsözünde yermiştir. Tanzimat Döneminin

önemli isimlerinden olan Şinasi, Bağdatlı Rûhî'den

esinlenerek yazdığı Terkib ve Terci-i Bentleriyle de ünlüdür.

Yukarıdaki paragrafta numaralanmış yerlerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

28.

(I) Klasisizm Türk edebiyatında. Yunan ve Latin kaynaklarına bağlılığı nedeniyle pek benimsenmemiştir. (II) Ayrıca akla dayanışı, sosyal problemlerden uzak oluşu da bunu etkilemiştir. (III) Kesin kurallar önermesi de sanatçıların yaratıcılığını engellemiştir. (IV) Daha çok roman ve hikâyede kendini gösteren bu akım II. Dönem Tanzimatçılarının bazılarınca benimsenmiştir. (V) Klasisizmin günümüze ulaşan en önemli sanatçıları Şinasi ve Ahmet Vefik Paşa'dır.

Parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

29.

Türk edebiyatında Batılı anlamda --- Tanzimat'la başlar. Ahmet Vefik Paşa, Moliere'den çeviriler ve adapte-ler yaparak bu türün temellerini atar. Bu türün ilk yerli örneği Şinasi'nin --- adlı yapıtıdır. Namık Kemal bu edebi türü toplum eğitiminde bir araç olarak görür.

Parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki-lerden hangileri getirilmelidir?

- A) roman - Araba Sevdası
- B) öykü - Taaşuk-ı Talat ve Fitnat
- C) tiyatro - Şair Evlenmesi
- D) tiyatro - Kara Belâ
- E) roman - Karabibik

30.

"Servet-i Fünun" dergisinin başına Tevfik Fikret'i geti-rerek "Edebiyat-ı Cedide" akımını hazırladı. Tanzimat ve Batı edebiyatı değerlerinin yayılmasına çalıştı. Yeni Türk edebiyatının bigileri ile kurallarını ortaya koymakla kalmayıp; yenileşme, Batılılaşma hareket-lerimizi, yeni edebiyat örnekleriyle, genç kuşağa öğ-retmeye çalıştı. "Araba Sevdası" ile realizmin kapısını araladı. "Toplum için sanat" yerine "sanat için sanat", "göz için kafiye" yerine "kulak için kafiye"yi savundu; "Her güzel şey şiidir" ilkesini benimseyerek Türk şiir-i-nin tema ve konusunu genişletti.

Yukarıda tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangi-sidir?

- A) Namık Kemal
- B) Ziya Paşa
- C) Cenap Şahabettin
- D) Rezaizâde Mahmut Ekrem
- E) Muallim Naci

31.

Nabizâde'nin romanında hemen hemen olay diye bir şey yoktur. Olay Antalya civarında, Kaş kazasına bağ-lı küçük bir köyde yaşayan fakir bir köylünün hikâyesi-dir. Babasından kalan sekiz dönümlük tarlayı, komşu-larından ödünç aldığı öküzlerle süren kahramanın tek ideali, bir çift öküz sahibi olabilmektir. Yazar, eserin konusunu bu kadar basit tutmakla hem gerçeğe bağlı kalmış, hem de Ahmet Mithat'ın romantik ve abartmalı olay romanlarına karşı çarpıcı bir tavır almıştır.

Yukarıda konusu ve bazı özellikleri verilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaban
- B) Çalığıuşu
- C) Anadolu Notları
- D) Zehra
- E) Karabibik

32.

Hem Servet-i Fünun, hem Fecr-i Âti dönemlerinde eser vermiş olmasına rağmen bu topluluklara katıl-madı. Onun kendine göre belirlediği bir hedefi vardı. Bu hedefi her türlü sanat anlayışının üzerinde tuttu. Altmışa yakın eser veren sanatçı eserlerinin hemen hemen tamamında gözlemlerine sadık kalmaya ça-lıştı. Yaşadığı dönemlerdeki insanların hayatını, kav-galarını, gülünç yönlerini, batıl inançlarını ve özellikle sosyal problemlerini anlatmaya çalıştı. Mizahî üslubu ile dikkat çeken sanatçı için "edebiyatımızın sokağa açılan kapısı" denildi. "Şık, Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdıvaç, Mürebbiye" önemli romanlarından birkaçıdır.

Parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangi-sidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Refik Halit Karay
- D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- E) Halide Edip Adıvar

LYS - 3 TÜRK (Dili ve) EDEBİYATI TESTİ

33. Sanatşahsi ve muhteremdir, diyorlardı. II. Meşrutiyet'in ilânından sonra ortaya çıktılar. Ahmet Haşim, Yakup Kadri, Fuat Köprülü, Hamdullah Suphi, Refik Halit gruptaki önemli isimlerdi. Bir de "Beyannâme" yayınlayan bu edebî grup, kendilerinden önceki edebiyat ekolünü geliştirmeye çalışmışlar, fakat bunu başaramayıp kısa zamanda dağılmışlardı.

Parçada sözü edilen edebî topluluk, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milli Edebiyat
B) Servet-i Fünun
C) Fecr-i Âti
D) İkinci Yeniler
E) Genç Kalemler

34. Edebiyatımıza roman türünün ilk mükemmel örneğini o kazandırmıştır. Romanlarındaki kompozisyon bütünlüğü günümüzde bile örnek gösterilecek niteliktedir. Yazar bu başarısını biraz da çok dil bilmesine borçludur. Çünkü diğer edebiyatlardan roman türünün en mükemmel örneklerini incelemiş ve Batılı romancıların tecrübelerinden yararlanmışır. Aşk-ı Memnu, hâlâ realizmin en güzel örneklerindedir.

Bu parçada özellikleri anlatılan yazar, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal
B) Sami Paşazâde Sezai
C) Mehmet Rauf
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
E) Halit Ziya Uşaklıgil

35. Aşağıdaki sanatçı - yazdığı tür eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Abdülhak Hamit - Tiyatro
B) Fuat Köprülü - Öykü
C) Şevket Rado - Sohbet
D) Ahmet Hamdi Tanpınar - Şiir
E) Tanık Buğra - Roman

36. "Sanat için sanat" ilkesini savunmuş, şiirde uyuma önem vermiştir. Söz ve anlam sanatlarını sık sık kullanmıştır. Şiirin müziğe daha yakın olduğunu savunan sanatçı, başlangıçta ağır bir dil kullanıyorken sonraları dilini sadeleştirme yoluna gitmiştir. Simgesel öğelere yer vermesi nedeniyle Sembolizm sayılmasına karşın, şiirlerinde Empresyonizmin (izlenimcilik) izleri daha ağırdır. Serbest müstezat şeklini daha da geliştirmiştir. "Göl Saatleri" eski anlayıştaki, "Piyale" de yeni anlayıştaki şiirlerini topladığı kitaplardır.

Yukarıda sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cenap Şahabettin
B) Ahmet Haşim
C) Tevfik Fikret
D) Cemal Süreya
E) Mehmet Âkif

37.

Sekiz gün oldu, harâret devam edip duruyor.
Bakın, nabızları biçârenin nasıl vuruyor:
Sarardı, korkuyor insan bakınca ellerine.
Üzülmeyin siz efendim, gelir çabuk yerine;
Çocuktur O...
Gece pek çok saykılıyor
Ne zarar!
İlâç verir misiniz?
İstemez...
Kadın ağlar

Tevfik Fikret'in "Hasta Çocuk" şiirinden alınan yukarıdaki parçada, Fikret'in ve Servet-i Fünun şiirinin hangi özelliğinden söz edilemez?

- A) Şiir, düz yazıya yaklaştırılmış, şiire konuşma havası verilmiştir.
- B) Şairler, kişisel acılarını bırakıp toplumsal konulara da yönelmişlerdir.
- C) Yönetim değişikliği ve II. Meşrutiyet'in ilanı için çalışmalar yapmışlardır.
- D) Aruz, başarılı bir şekilde Türkçeye uygulanmıştır.
- E) Klâsik şiirin beyit düzeni kırılmış, anlam birkaç mısraya yayılmıştır.

38.

Bu bir ruh çözümlemesi romanıdır. Yazar, gözlemlerini bilinenden bilinmeyene, bilinçten bilinçaltına doğru uzatarak, insan ruhunun en karanlık köşe bucaklarını bilinç üstüne çıkarmaya çalışmış, bunda da üstün bir başarı göstermiştir. Yazar, hiçbir özentiyeye kapılmadan, gereksiz ayrıntılara dalmadan, yapmacıksız, yalın birkaç cümle ile sonuca varmıştır. Roman kahramanının çektiği hastalık yazarın, çocukluğunda geçirmiş olduğu hastalığa benzediği için de bu roman otobiyografik eser sayılır.

Yukarıda anlatılan roman ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Rauf - Eylül
- B) Yakup Kadri - Yaban
- C) Ahmet Hamdi - Huzur
- D) Reşat Nuri - Çalıkuşu
- E) Peyami Safa - 9. Hariciye Koğuşu

39.

Aruz sizin olsun, hece bizimdir.

Halkın söylediği Türkçe bizimdir.

Leyl sizin, şeb sizin, gece bizimdir.

Değildir bir mana üç ada muhtaç.

Ziya Gökalp, yukarıdaki dörtlükte aşağıdaki düşüncelerden hangisine değinmemiştir?

- A) Hece ölçüsünün, aruz ölçüsünün yerini almasına
- B) Bir ismin üç ayrı kelimeyle anlatılmasının gereği olmadığına
- C) Uydurma dile uymanın gerekli olmadığına
- D) Halkın konuştuğu dilin bizim için yeterli olduğuna
- E) Yabancı kelimeler yerine Türkçelerinin kullanılmasının gerektğine

40.

Aşağıdakilerden hangisi Milli Edebiyat akımının özelliklerinden biri değildir?

- A) Konuşma dilini, Anadolu ağızlarını birleştirmek üzere İstanbul Türkçesini esas alma
- B) Yazı dilinde yalnız millî ve basit dilbilgisi kurallarını kullanma
- C) Edebiyatın, halkın eğitim ve kalkınmasına yardımcı olmasını sağlama
- D) Konular, millî tarihten alma ve milliyet duygusunu uyandıracak biçimde kullanma
- E) Batının ünlü ve büyük eserlerini dilimize çevirerek toplumun aydınlanmasını sağlama

41.

---, Millî Mücadeleyi anlattığı romanıdır. --- romanının kahramanı, genç ve idealist öğretmen Aliye Kasabaya dışarıdan gelen İstanbullu bir kızdır. Millî Mücadele devam etmektedir. Kasabanın halkı ile eşrafı arasında büyük bir farklılık vardır. Köyde, Millî Mücadele taraftarları olan genç öğretmenle, bu harekete karşı olanlar arasındaki kavgalar büyür. Sonunda genç öğretmen Aliye öldürülür.

Parçadaki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Halide Edip'in - Vurun Kahpeye
B) Yakup Kadri'nin - Yaban
C) Reşat Nuri'nin - Yeşil Gece
D) Tarık Buğra'nın - Küçük Ağa
E) Ahmet Hamdi'nin - Huzur

42.

Kullandığı vezinlerde "iç ahenge" değer vermesine ve bunu başarılı bir şekilde sağlamış bulunmasına rağmen, onun şiirlerinde "dış ahenk" de mükemmel bir şekilde belirir. Bu nedenle, sembolist şiirin değerlendirdiği iç ahenkle, parnasyenlerin titizlikle vermeye çalıştıkları dış ahengi onda bağdaşmış olarak buluruz. Bir ahenk ögesi olarak, vezinde gösterdiği titizliği kafiyede gereksiz bulan şair, en basit ses benzerliklerini taşıyan kelimeleri de kafiye olarak kullanmakta sakınca görmemiştir.

Türk şiirinin, parnasyen iki şairinden biri kabul edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Haşım
B) Yahya Kemal
C) Cenap Şahabettin
D) Abdülhak Hamit
E) Rezaizade Ekrem

43.

Büyük Taarruz, Millî Mücadele'nin büyük sonucunu doğurdu. Bütün dünyanın ve özellikle de Müslüman alemin gözleri Türkiye'ye çevrilmişti. Türkiye'nin başarısı, bütün Müslüman memleketler için bir ümit ve birleşme kaynağı olabilirdi. Şair, böyle düşünüyor ve uzun yıllardan beri bin bir sıkıntıyla peşinden koştuğu büyük ülküsünün, İslâm Birliği'nin gerçekleşmesi için ümitleniyordu. Fakat, yeni Türkiye'nin tuttuğu yol bu ülküden çok uzaktaydı. Bu sonuç, şairi en ince yerinden en öldürücü şekilde vurdu. 1924 yılında Mısır'a giderek kışı orada geçirdi:

Yukarıda tanıtılan, İslam Birliği ülküsünün ünlü şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necip Fazıl
B) Süleyman Nazif
C) Cenap Şahabettin
D) Yahya Kemal
E) Mehmet Akif

44.

Halit Ziya, Ömer Seyfettin ve Yakup Kadri'nin edebiyatımıza katkıları asla inkâr edilemez. Reşat Nuri'nin romanları da elbette edebiyatımızın önemli kilometre taşlarıdır.

Yukarıdaki parçada, aşağıdaki eserlerden hangisinin yazarı verilmemiştir?

- A) Aşk-ı Memnu
B) Bomba
C) Sodom ve Gomora
D) Akşam Güneşi
E) Memleket Hikâyeleri

45. İlk şiirlerini aruzia ve eski tarzda veren şâir, sonraları heceye ve konuşulan Türkçeye yönelerek, şekil ve ruhça yeni olan şiirler yazdı. Zamana göre, konuları daha canlı bir realizmle işleyen ve lirizme geniş bir yer ayıran şiirleri büyük bir şöhret kazandı. Hecenin beş şâirinden biri olmasına rağmen ömrünün sonuna kadar zaman zaman aruzu da kullandı. Şiirlerini Dinle Neyden, Şarkın Sultanları, Çoban Çeşmesi ve Suda Haikalar'da topladı. Manzum oyunlar da yazdı: Akın, Canavar, Öz Yurt ...

Kurtuluş Savaşı yıllarında gördüğü Anadolu'yu anlattığı Han Duvarları şiiriyle tanınan şâir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Faruk Nafiz B) Enis Behiç C) Orhan Seyfi
D) Yusuf Ziya E) Halit Fahri

46. Edebiyat dünyasında şiirleri, makale ve tiyatro eleştirmeleriyle tanındı. Cumhuriyet devrinde yalnız deneme, eleştiri yazıları yazdı ve çeviriler yaptı. Yeni şiirin, başta Cumhuriyet devri şâirleri, genç sanatçıların tanınmasında öncülük etti. Türkçenin özleşmesi, arınması için yılmadan savaştı. Bu uğurda yazdığı yazılarda hiçbir yabancı sözcük kullanmadığı oldu; kendine özgü devrik cümleleri çoğunlukta; yeni bir dil ve anlatım biçimi yarattı. Genç yazarların çoğu onun etkisinde kaldılar.

Yukarıda tanıtılan Cumhuriyet Dönemi deneme ve eleştiri yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yahya Kemal B) Ahmet Hamdi Tanpınar
C) Nurullah Ataç D) Falih Rıfkı
E) Ahmet Kutsi

47. Şiirlerinde bir imaj ve müzik kaygısı taşıdığı, hikâye ve romanlarında da, başta "Zaman" olmak üzere, psikolojik anlari, bilinçaltını aradığı, yansıttığı görülür. Şiirlerinde simbolizmin izleri görülen şâir, hikâyelerinde daha çok, rüya motifi üzerinde yoğunlaşmıştır. Roman hikâye, deneme, makale, edebiyat tarihi ve şiir türünde birçok eser vermiştir.

Yukarıda tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Necati Fazıl Kısakörek
C) Cahit Sıtkı Tarancı
D) Orhan Veli Kanık
E) Yahya Kemal Beyatlı

48. İlk şiirlerini Servet-i Fünun ve Muhit dergilerinde yayımladı. Birinci kitabı olan Ömrümde Sükût o yılların eseridir. Daha sonra Varlık dergisinde çıkan şiirleri de Otuz Beş Yaş adlı kitabı, kendisine büyük bir ün sağladı. Otuz Beş Yaş şiiri, bir şiir yarışmasında birinciliği kazandı.

Yukarıda tanıtılan şâir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sezai Karakoç
B) Behçet Necatigil
C) Oğuz Atay
D) Ahmet Muhip Dıranas
E) Cahit Sıtkı Tarancı

49.

- I. Olay öykücülüğü yerine durum (kesit) öykücülüğünün benimsenmesi
- II. Tiyatronun, teknik bakımdan büyük bir gelişme göstermesi
- III. Dilde sadeleşme anlayışının iyice yaygınlaşması
- IV. Toplumun hemen her kesiminden sanatçıların yetişmesi
- V. Roman ve öykülerde romantizmin, şiirde realizmin etkisinin belirgin olması

Yukarıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının özelliklerinden biri değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

50.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı,
Kuşlar geçiyor, derken
Yükseklerden, sürü sürü, çığlık çığlık
Ağlar çekiliyor dalyanlarda
Bir kadının suya değişiyor ayakları.

Orhan Veli'nin yukarıdaki dizelerinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Duyuları kuşanma
B) Düş gücünden yararlanma
C) Ayrıntılar üzerinde durma
D) Kanıları değiştirme
E) Gözleme dayanma

51.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bir tiyatro değildir?

- A) Keşanlı Ali Destanı (Haldun Taner)
B) Bir Adam Yaratmak (Necip Fazıl Kısakürek)
C) Sokrates Savunuyor (Turan Oflozoğlu)
D) Cengiz Han'ın Bisikleti (Refik Erduran)
E) Devlet Ana (Kemal Tahir)

52.

—, Cumhuriyet Döneminin önemli tiyatro yazarlarından biridir. Gılgamış Efsanesinden esinlenerek yazdığı "Tanrılar ve İnsanlar" adlı oyunu Devlet Tiyatroları sahnesinde oynandı ve büyük başarı kazandı. Hürrem Sultan, Tohum ve Toprak, Simavnalı Şeyh Bedreddin, Atçalı Kel Mehmet gibi oyunlarında Anadolu insanını bütünsel bir boyutta vermeyi amaçladı. Ölü Kentin Nabzı, Ölümü Yaşamak, Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe, Kocaoğlan gibi oyunları da çeşitli ödüller aldı.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Orhan Asena B) Refik Erduran
C) Turgut Özakman D) Haldun Taner
E) Necati Cumali

53.

---, iki ciltlik "Tutunamayanlar" adlı romanıyla ödül kazanarak adını duyurdu. İkinci romanı "Tehlikeli Oyunlar"ın ardından, psikolojik çözümlere ağırlık verdiği öykü kitabı "Korkuyu Beklerken"i yayımladı. "Oyunlarla Yaşayanlar" adlı oyunu Devlet Tiyatrosu'nda sahnelendi. Yapıtları birçok edebiyat eleştirmeni ve incelemecisi tarafından irdelenen yazar, 1980 sonrası Türk edebiyatının etkili isimlerinden biri oldu.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ferit Edgü B) Oğuz Atay C) Nezihe Meriç
D) Bilge Karasu E) Adalet Ağaoğlu

54.

Aşağıdaki hangisi Orhan Pamuk'un romanlarından biri değildir?

- A) Cevdet Bey ve Oğulları B) Sessiz Ev
C) Buzlar Çözülmeden D) Beyaz Kale
E) Yeni Hayat

55.

Şiir, köy notları ve hikâyeler yazmasına karşın asıl sanat gücünü romanlarında gösterdi. Bir söyleşide, yazarken bütün endişesinin "içinde doğup yetiştiği köylülerin hallerini, sanatın gerçeklerini de göz önünde tutarak ortaya sürmek; sanatın en iyi amacının, hem konusu olan insanı hem de okuyanı, bulunduğu durumdan biraz daha ileri sıçratmak" olduğunu belirtmiştir. Başlıca romanları: Yılanların Öcü, İrazcanın Dirligi, Onuncu Köy, Amerikan Sargısı, Tırpan, Köygöçüren, Keklik, Kara Ahmet Destanı, Yayla, Yüksek Fırımlar, Koca Ren, Yarım Ekmek.

Parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rifat Ilgaz B) Yaşar Kemal
C) Orhan Kemal D) Adalet Ağaoğlu
E) Fakir Baykurt

56.

Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Fazıl Hüsni Dağlarca – Çocuk ve Allah
B) Atilla İlhan – Sisler Bulvarı
C) İsmet Özel – Erbain
D) Turgut Uyar – Sonrası Kalır
E) Nazım Hikmet Ran – Memleketimden İnsan Manzaraları

TÜRK (Dili ve) EDEBİYAT TESTİ BİTTİ.